

§ 2 – aftale

om

udmøntning af Region Hovedstadens "Forløbsprogram for Demens" for så vidt angår almen praksis.

---

§ 1 Aftalens parter mv.

Stk. 1

Nærværende aftale er indgået mellem Praksisudvalget i Region Hovedstaden og Region Hovedstaden i henhold til Overenskomst om almen praksis § 2 stk. 2 litra 1 og 3.

Stk. 2

Aftalen omfatter praktiserende speciallæger i almen medicin med ydernummer for Region Hovedstaden.

Stk. 3

Aftalen omfatter patienter med bopæl i Region Hovedstaden

§ 2 Formål

Stk. 1

Aftalen har til hensigt at udmønte "Forløbsprogram for Demens" for så vidt angår almen praksis i Region Hovedstaden. (Forløbsprogrammet for demens baserer sig på erfaringer fra de tidligere samarbejdsmodeller på demensområdet i regionen og bidrager med en harmonisering af procedurerne i regionen.)

Stk. 2

Aftalen beskriver de forventede arbejdsopgaver i almen praksis i forbindelse med implementering af forløbsprogrammet. Samtlige praktiserende læger i Region Hovedstaden jf. § 1, stk. 2, er med indgåelsen af nærværende aftale forpligtet til at opfylde forløbsprogrammets formål, jf. § 2, stk. 1.

§ 3 Opgaver i almen praksis i medfør af "Forløbsprogram for Demens"

Stk. 1

Almen praksis forpligter sig til at efterleve den i forløbsprogrammet besluttede arbejdsdeling mellem almen praksis, hospitaler og kommuner, herunder til at varetage de arbejdsopgaver, der er placeret i almen praksis i henhold til forløbsprogrammet, dog undtaget ½-årskontrol. Herudover udfører lægen de i stk. 2 aftalte ydelser, der honoreres i henhold til § 4.

Stk. 2

Nr. 1: Indkalderse af patienter til den i nr. 3 anførte undersøgelse.

Nr. 2: En rykkerskrivelse til den i nr. 3 anførte undersøgelse.

Nr. 3: En årlig kontrol af ukomplicerede patienter på stratificeringsniveau 1 og 2.

Nr. 4: E-mailkorrespondance til patientens kommune efter hver kontrol.

For så vidt angår indholdet i ydelse nr. 3 henvises til demensprogrammets afsnit 3.4.4 inklusive tjeklister for årskontrol.

Stk. 3

Vurderer lægen i forbindelse med den årlige kontrol at stratificere patienten til niveau 3 henvises patienten samtidig til demensenheden.

§ 4 Honorering

Stk. 1

For ydelerne jf. § 3 stk. 2, nr. 1 og 2 honoreres lægen samlet med et grundhonorar omregnet til 1. april 2009-niveau stort kr. 126,86 med tillæg af det til enhver tid gældende overenskomsttillæg pr. 1. okt. 2011 2,80 %, således i alt pr. 1. okt. 2011 kr. 130,41. Ydelsen tildeles et ydelsesnr. forskelligt fra overenskomstens 0101. Hvis lægen udsender en indkaldelse jfr. § 3 stk. 2, nr. 1 og rykkerskrivelsen i henhold til § 3 stk. 2, nr. 2 ikke bliver nødvendig, er honoraret, uanset at rykkerskrivelsen ikke udsendes, uændret kr. 126,86 (grundbeløb).

Stk. 2

For ydelsen jf. § 3, stk. 2, nr. 3 honoreres lægen med et grundhonorar omregnet til 1. april 2009-niveau stort kr. 531,58 med tillæg af det til enhver tid gældende overenskomsttillæg, der pr. 1. oktober 2011 udgør 2,80 %, således i alt pr. 1. oktober 2011 kr. 546,46. Ydelsen tildeles et særskilt ydelsesnr.

Note

Ydelsen er sammensat som følger:

0120	kr. 341,55
2149	kr. 190,03
Grundhonorar pr. 1. april 2009	kr. 531,58

Stk. 3

Såfremt den i § 3, stk. 2, nr. 3 anførte ydelse leveres i hjemmet, afregnes tillige kørselsgodtgørelse i henhold til overenskomstens § 67 og tidsforbrugstillæg svarende til overenskomstens § 102 c.

Stk. 4

For ydelsen jf. § 3, stk. 2, nr. 4, honoreres lægen med et grundhonorar omregnet til 1. april 2009-niveau stort kr. 39,88 med tillæg af det enhver tid gældende overenskomsttillæg pr. 1. okt. 2011 2,80 %, således i alt pr. 1. okt. 2011 kr. 41,00. Ydelsen tildeles et ydelsesnr. forskelligt fra overenskomstens 0105.

Stk. 5

Øvrige ydeler, der udføres i forbindelse med eller i tilknytning til den årlige kontrol honoreres i henhold til Overenskomst om almen praksis.

Stk. 6

Afregning finder sted i henhold til Overenskomst om almen praksis.

§ 5 Økonomiprotokollat af 21. dec. 2010 og Overenskomstens kap. IX

Stk. 1

De samlede udgifter til de i § 3 stk. 2, nr. 1 og 2 nævnte ydeler medregnes ikke i beregningen af den økonomiske ramme i henhold til Økonomiprotokollat af 21. dec. 2010 til Overenskomst om almen praksis - bilag 4. Det samme gælder halvdelen af udgiften til de årlige kontroller jf. § 3 stk. 2, nr. 3. Vedrørende den anden halvdel af udgiften til de årlige kontroller jf. § 3 stk. 2, nr. 3 henvises til stk. 2.

Stk. 2

Halvdelen af udgiften til de årlige kontroller jf. § 3 stk. 2, nr. 3 indregnes i Økonomiprotokollat af 21. dec. 2010. Hele udgiften til de i § 3 stk. 2, nr. 4 nævnte E-mailkorrespondancer indregnes i Økonomiprotokollat af 21. dec. 2010.

Stk. 3

Ingen af de i § 3 stk. 2, nr. 1-4 nævnte ydelser indgår i kontrolstatistikken jf. overenskomstens kap. IX §§ 93-94.

§ 6 Evaluering

Stk. 1

Nærværende aftale evalueres en gang årligt på baggrund af en årsstatistik, der følger kalenderåret.

Stk. 2

Evalueringen foretages af et paritetisk sammensat udvalg på i alt 4 medlemmer. Evalueringen foretages 1. gang på grundlag af en statistik, der løber fra nærværende aftales ikrafttræden til 31. dec. 2012. Evalueringen fra ikrafttrædelsen til udgangen af 2012 skal være afsluttet senest 1. april 2013 og så fremdeles. Første helårsevaluering finder sted i 2014. Evalueringen tilsendes umiddelbart efter afslutningsfristens udløb til nærværende aftales parter samt forelægges for sundhedskoordinationsudvalget.

§ 7 Tvister

Tvister der angår fortolkning og udfyldning af nærværende aftale afgøres af Samarbejdsudvalget. Hvis der ikke kan opnås enighed i Samarbejdsudvalget indbringes tvisten for Landssamarbejdsudvalget til endelig afgørelse.

§ 8 Opsigelse

Stk. 1

Nærværende § 2-aftale kan opsiges af hver af aftalens parter med 6 måneders varsel til den 1. i en måned.

Stk. 2

Såfremt "Overenskomst om almen praksis" opsiges af en af overenskomstens parter, bortfalder nærværende aftale samtidig med overenskomstens ophør.

§ 9 Implementering og ikrafttræden

Stk. 1

Aftalen offentliggøres på sundhed.dk af Region Hovedstaden. Øvrig information sker af PLO-Hovedstaden.

Stk. 2

Nærværende aftale træder i kraft fra og med den 1. juli 2012.

København d. 15.6 2012

Praksisudvalget PLO-Hovedstaden

Hillerød d. 2012

25.6.12
Region Hovedstaden

BILAG:

Bil. 1: Uddrag af "Forløbsprogram for Demens"

Bil. 2: Notat: Præcisering af opgaver for almen praksis i henhold til forløbsprogram for demens af 6. oktober 2011.

Der skal i samarbejde med patient og pårørende udarbejdes en plan for opfølging af behandlingen og for revidering.

Alzheimers sygdom
Ved let til moderat Alzheimer-sygdom har kolinesterasehæmmere samlet set en klinisk relevant effekt på globale symptomer, kognition og ADL, hvortimod effekten på psykiatriske symptomer og adfærsdystsymptomer ("Behavioural and psychological symptoms in dementia", BPSD) er uafklaaret. Effekten kan vis sig ved en forbedring, stabilisering eller mindre tremadskridende demenssygdom.

Ved stær Alzheimer-sygdom er der ikke fundet entydig effekt af kolinesterase-hæmmere. Ved moderat til svær Alzheimers sygdom er der en klinisk relevant effekt af memantin Især på globale symptomer og kognition, og også til patienter, der er i behandling med kolinesterasehæmmere. Der er ingen evidens for klinisk relevant effekt ved anden medicinsk behandling af Alzheimer-sygdom.

Vaskulær demens
Ved vaskulær demens er effekten af kolinesterasehæmmere og memantin af tvivlsom klinisk relevans.

Levy Body demens (DLB) og Parkinsons sygdom med demens
Hos patienter med DLB eller demens ved Parkinsons sygdom i let til moderat grad er effekten dokumenteret for kolinesterasehæmmere ved investigtion.

MCI
Ved MCI har behandling med kolinesterasehæmmere ikke vist entydig effekt. Galantamin har vist en overdelede gennemvirkning ved behandling af MCI. Memantin er ikke undersøgt ved MCI.

Frontotemporal demens (FTD)
Der er ingen specifik behandling af frontotemporal demens.

Ved nye adfærsdystsymptomer hævses tes først udredning for eventuel somatisk årsag til symptomerne (fx infektion, feber, dehydrering, dysreguleret dia-betes, smerte). Såfremt dette kan udtukkes, er indsatsen først og fremmest sociopsychologisk. Behandling med antipsykotika kan være nødven-dig og da med så lav dosis og i så kort tid som muligt og under opfølging af effekt og bivirkninger.

- depression,
- kardiovaskulær sygdom,
- infektioner,
- delir,
- faldepisode, og
- dårlig ernæring og væskebalance.

Der er påvist en klar sammenhæng mellem forekomsten af medicinsk co-morbiditet og den cognitive svækkelse hos patienter med Alzheimers sygdom. Tilstedeværelsen af andre sygdomme kan således påvirke demenssymptome, så man får et fejlagtigt indtryk af progres-sion eller kommer til at stille den forkerte diagnose. Forsøgsgørelse og behandling af co-morbiditet er således vigtigt for at opretholde et godt funktionsniveau.

Justering og behandling af eventuelle stillkortaktører

Patienter med demenssygdom er i forbindelse med udredning screenet for risikofaktorer for demens og for cerebro-vaskular sygdom. Patienterne tilbydes rådning og eventuel behandling af de identificerede risikofaktorer (se afsnittet om forebyggelse).

Behandling af depression og adfærsdystsymptomer

Medicinsk behandling af depressive symptomer kan forsøges med selektive serotonin reuptake hæmmere eller nyre-antidepressiva, som er mindre tilbøjelige til at medføre konfusion og antikolinerg effekt end tricykliske antidepressiva.

Ved nye adfærsdystsymptoser hævses tes først udredning for eventuel somatisk årsag til symptomerne (fx infektion, feber, dehydrering, dysreguleret dia-betes, smerte). Såfremt dette kan udtukkes, er indsatsen først og fremmest sociopsychologisk. Behandling af psykiatriske symptomer, kost, aktiviteter, og om opfølging af juridiske aspekter (fx værgemål) samt sikker-hedsmæssige aspekter (fx økonomi, bilkørsel, rygning, gas, kogeplaade) leverende information, rådgivning og udannelse af patient og pårørende (se næste afsnit).

- op eventuel kontakt til kommunen
- Rådgivning af patient og pårørende herunder især om helbredsmaessige psykiske ændringer, kost, aktiviteter, og om opfølging af juridiske aspekter (fx værgemål) samt sikkerhedsmæssige aspekter (fx økonomi, bilkørsel, rygning, gas, kogeplaade)
- Lebende information, rådgivning og udannelse af patient og pårørende

- (se næste afsnit).

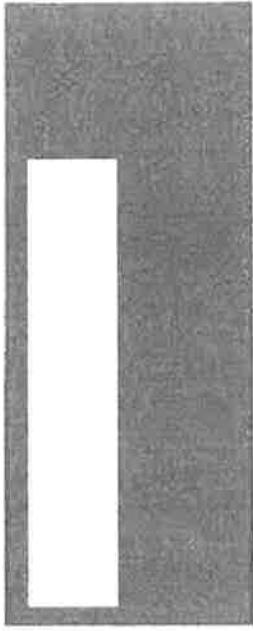
Den proactive sociale og sundhedsfaglige opfølging foregår ved planlægning af besøg mindst 10 dage i forlængelse af behovet enten foregå ved besøg i ambulatorium, lægepraksis eller i eget hjem/plejehjem. Der bør være mulighed for subakut vurdering ved specialteam (udgående eller i ambu-latorium). Det er hensigtsmæssigt, at en pårørende indtræder (med patientens samtykke) i opfølgingen.

På de næste sider viser vi et checkliste for den årlige sociale og sundhedsfaglige opfølging og en liten mindre checkliste for de mellemliggende besøg. Ved de mellemliggende besøg følges op på planen lagt ved årskontrolleme. Vurdering af behovet for sociale tiltag og orientering om mulighedene er en vigtig opgave i opfølgingen, uanset hvor opfølgingen foregår. Sociale tiltag skal den forbunde forstås bredt og kan omfatte såvel kontakt til kommunen med henblik på ansøgning om offentlig hjælp, pension eller, som private initiativer og tilbud fra frivillige organisationer. For så vidt angående kommunale tilbud er det kommu-nen, der endeligt vurderer behovet for – og bevilger – den sociale indsats.

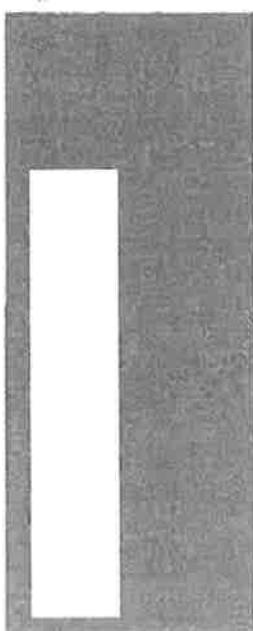
3.4 Opfølging og forebyggelse af komplikationer
Demenssygdommen er en alvorlige hemesygdom, der er fremadskridende og dodeleg. I sygdomsforløbet opstår der gennem nye sociale og sundheds-faglige problemstillinger, som kan føre til forværring af symptomenne, unadvendige indtagsgørelser eller socialt sammenhæft hvis de ikke opdagdes i tide. Alle patienter med demenssygdomme bør derfor ill-brydes en proaktiv opfølging.

Opfølgingen har følgende formål:

- Status vedrørende sygdomsforløb, eventuel revidering af diagnose
- Evaluering og eventuel revidering af den fælles målæstilling
- Tidlig identifikation/forebyggelse og behandling af eventuelle kompli-kationer til demenssygdomme (fx depression, inkontinens, vægttab, fall, epilepsi)
- Kontrol af medicinsk behandling med demensmedicin hen under stillingtagen til fortsat behandling og dosis, identi-fikation af compliance-problemer, evtl. bivirkninger og ansøgning om tilskud
- Identifikation og behandling af eventuel co-morbiditet

Checkliste for demente	
Status for sygdomsforløb - demens	
<ul style="list-style-type: none"> Status vedrørende sygdomsforløb (kognitive symptomer, funktionsevne i hverdagen og udvært) Kognitiv test: MMSE (eventuelt here kognitive test ved behov) Tidlig identifikation og forebyggelse og behandling af eventuelle komplikationer til demenssygdomme (fx depression, inkontinens, fald, epilepsi)	
Fysisk og psykisk helbred	
<ul style="list-style-type: none"> Status vedrørende fysisk helbred og co-morbiditet Objektiv vurdering af psykiske symptomer og funktionsevne, vægt/emerghensstatus, blodtryk og puls (samt almen somatisk/ neurologisk undersøgelse ved behov) Vurdering af behov for paradiplinske undersøgelser	
Medicin	
<ul style="list-style-type: none"> Kontrol af eventuel behandling med demensmedicin, herunder stillingtagen til fortsat behandling og dosis, identifikation af compliation-problemer og ansøgning om fortsat tilskud Nøglighed for svigt gennemgang og justering af anden medicinsk behandling, herunder psykofarmaka	
Psykosociale forhold	
<ul style="list-style-type: none"> Aktaリング af tilhøere og aktuelle personlige og sociale ressourcer og interesser Vurdering af behov for social indsats Eventuell vurdering af evne til blikgrense	
Rådgivning af patient og pårørende	
<ul style="list-style-type: none"> Råd, vejledning og støtte til den demente selv og deres pårørende Formidling af viden om sygdom og om relevante juridiske og sikkerhedsaspekter Vejledning om lokale tillad om information og støtte, herunder patientforeningens tilbud	
Samlet vurdering og plan	
<ul style="list-style-type: none"> Evaluering og revidering af den fælles målsetting Plan for medicinsk behandling og andre sundhedsfælge indsatser Plan for social indsats: Kontakt til kommune ved behov Stillingtagen til og eventuelt ændring af stratificering og forlæbskoordinator Næste kontrol	

Checkliste for demente	
Status for sygdomsforløb - demens	
<ul style="list-style-type: none"> Status vedrørende sygdomsforløb (kognitive symptomer, funktionsevne i hverdagen og udvært) Kognitiv test: MMSE (eventuelt here kognitive test ved behov) Tidlig identifikation og forebyggelse og behandling af eventuelle komplikationer til demenssygdomme (fx depression, inkontinens, fald, epilepsi)	
Fysisk og psykisk helbred	
<ul style="list-style-type: none"> Status vedrørende fysisk helbred og co-morbiditet Objektiv vurdering af psykiske symptomer og funktionsevne, vægt/emerghensstatus, blodtryk og puls (samt almen somatisk/ neurologisk undersøgelse ved behov) Vurdering af behov for paradiplinske undersøgelser	
Medicin	
<ul style="list-style-type: none"> Kontrol af eventuel behandling med demensmedicin, herunder stillingtagen til fortsat behandling og dosis, identifikation af compliation-problemer og ansøgning om fortsat tilskud Nøglighed for svigt gennemgang og justering af anden medicinsk behandling, herunder psykofarmaka	
Psykosociale forhold	
<ul style="list-style-type: none"> Aktaリング af tilhøere og aktuelle personlige og sociale ressourcer og interesser Vurdering af behov for social indsats Eventuell vurdering af evne til blikgrense	
Rådgivning af patient og pårørende	
<ul style="list-style-type: none"> Råd, vejledning og støtte til den demente selv og deres pårørende Formidling af viden om sygdom og om relevante juridiske og sikkerhedsaspekter Vejledning om lokale tillad om information og støtte, herunder patientforeningens tilbud	
Samlet vurdering og plan	
<ul style="list-style-type: none"> Evaluering og revidering af den fælles målsetting Plan for medicinsk behandling og andre sundhedsfælge indsatser Plan for social indsats: Kontakt til kommune ved behov Stillingtagen til og eventuelt ændring af stratificering og forlæbskoordinator Næste kontrol	

NOTAT

Præcisering af opgaver for almen praksis i henhold til forløbsprogram for demens

Praksisudvalget og Koncern Plan og Udvikling er enige om:

▪ Vedr. udredning:

- Der er ikke nye opgaver forbundet med den beskrevne udredningsprocedure.
- Det skal præciseres, at det *anbefales*, at den praktiserende læge henviser til CT-scanning, når der henvises til demensenheden

▪ Vedr. opfølgning:

- Det præciseres, at forløbsprogrammet omfatter én årskontrol og én mellemliggende kontrol. Den mellemliggende kontrol kan afviges for patienter, der bor på plejehjem

▪ Vedr. estimering af forventet patientvolumen:

- Der er ikke præcise tal for, hvor mange patienter med demens, der følges i almen praksis. Derfor foretages en estimering af det forventede antal. Der kan anvendes to metoder:
  1. I sentinel materiale fra DAK-E¹ fremgår, at der er en prævalens af demensdiagnose (P70) på 0,31 per 100 patienter. I forhold til Region Hovedstadens befolkningsunderlag på ca. 1,6 mio. personer svarer dette til, at der er ca. 5.000 patienter med demensdiagnose tilknyttet almen praksis.
  2. Et estimat fra Videnscenter for demens anslår, at der aktuelt er ca. 25.000 personer med demens i Region Hovedstaden. Dette tal forventes at stige til ca. 31.000 i 2025. Almen praksis anslår, at 50 % af disse, svarende til 12.500 og stigende til 15.500 i 2025, på sigt vil blive udredt og dermed omfattet af forløbsprogrammet. Patienter stratificeret til niveau 1 og 2

¹ (http://demo.dak-it.dk/icpkode_aldersfordeling/P70.png)

skal følges i almen praksis, mens niveau 3 følges i demensenhederne. Det forventes, at ca. 1/3 vil skulle følges i demensenhederne.

- Det er nødvendigt at anslå, hvad den årlige tilvækst af demente patienter i almen praksis kan forventes at blive. Dette estimat baseres på oplysninger fra Demensdatabasens årsrapport 2010, hvorfra det fremgår at:
  - Der blev i 2010 henvist 2006 patienter til demensudredning ved regionens demensudredningsafdelinger. Heraf fik 61,2 % (svarende til 1227 patienter) en demensdiagnose. Af de 1227 patienter blev 21,5 % af patienterne (svarende til 264 patienter) afsluttet ved informationssamtalen til almen praksis til videre opfølgning. Det kan dog forventes, at forløbsprogrammet betyder, at flere patienter fremover afsluttes til almen praksis, ligesom ændringer i demografien vil øge antallet af demente i regionen. Derfor anslås, at tilvæksten af demente i almen praksis vil være ca. 800 patienter i 2012, hvilket dog bør fraregnes patienter, som afgår ved døden.
- Omfanget af kontrollerer i almen praksis hidtil kendes ikke. Generelt har almen praksis ikke foretaget 2 årlige demenskontroller. Nogle praktiserende læger har ikke hidtil kontrolleret demente patienter, nogle praktiserende læger har tidligere foretaget én årlig demenskontrol og meget få læger har hidtil foretaget to årlige kontroller.

- **Vedr. præcisering af tovholderrolle:**

- Tovholderrollen i forløbsprogram for demens indebærer:
  - At almen praksis indkalder den demente til årskontrol og evt. til den mellemliggende kontrol (enten ved at ringe eller skrive). Det anbefales at informere pårørende og/eller kommunen om indkaldelsen
  - At almen praksis følger op, hvis den demente udebliver fra aftalt kontrol. Det foregår praktisk ved, at der ringes/skrives til den demente og den pårørende/kommunen én gang efter udeblivelsen
  - At almen praksis sender en korrespondancemeddelelse til kommunen med information om resultatet af kontrollen

- **Vedr. præcisering af indhold i forløbskoordination**

- Forløbskoordination i almen praksis svarer til indholdet i tovholderrollen